

VONDSTMELDING

Op het spoor van de oude Sint-Catharinakerk ?

Van de middeleeuwse Sint-Catharinakerk en -parochie is niet bijster veel geweten. Naar het schijnt zou de oudste vermelding van het bedehuis van 1265 dateren, en zou de kerk in 1584 in onbruik geraakt zijn ten gevolge van de godsdienstoorlogen. Een ernstig onderzoek van de historische bronnen zou hier wellicht meer klaarheid brengen.

De archeologische gegevens zijn al even schaars. In 1965 gingen F. Verkempinck en wijlen G. Rosseel aan het graven langs de Dr. Verhaeghestraat. Ze vonden een grafplaat waarop een inscriptie voorkwam met het jaartal 1483. Van deze opzoekingen zijn geen stratigrafische gegevens genoteerd, zodat het onmogelijk is na te gaan of het hier ging om een vondst in situ dan wel om een vondst in een verstoord milieu.

Enige tijd geleden werd op initiatief van Z.E.H. A. Van de Sompele door Roger van Dongen en Karl Vileyn opnieuw een gelijkaardige poging ondernomen in de tuin van Eddy Saey-Desmet, Dr. Verhaeghestraat 56. Op ca. 70 cm diepte werden inderdaad enkele vondsten aangetroffen waarvan de voornaamste hierna kort worden besproken.

Beschrijving en determinatie :

a. Ceramiek :

1. Enkele baksteen fragmenten van groot formaat (ca. 30 x 15 x 7,5 cm) met kalkmortelresten : het gaat hier om zgn. kloostermoppen, lokaal beter gekend als "moeffen".
2. enkele geprofileerde bakstenen van hetzelfde formaat, met resten van kalkmortel op de werkvlakken en sporen van één of meer lagen pleisterkalk op de geprofileerde delen. Sommige stenen zijn in de lengte gehalveerd. Deze stukken zijn hoogstwaarschijnlijk afkomstig van vensternissen, al is een gebruik in een deuromlijsting of in gemetselde pilaren niet uitgesloten.
3. enkele bakstenen met vierkant grondplan (ca. 17 x 17 x 6,5 cm) zonder enige spoor van mortel.

b. Natuursteen :

1. brokken grijsblauwe Doornikse kalksteen, w.o. één met kalkmortelrest
2. fragmenten lichtrijze leisteen, dikte ca. 10 mm, w.o. één doorboord eksemplaar.

Het geheel kan omschreven worden als puinmateriaal.

Datering :

Globaal kan het vondstcomplex gedateerd worden als Laat-Middeleeuws. (vanaf 12 e eeuw). Alleen de bakstenen vermeld onder a. 1. kunnen daarbij als dateringscriterium gebruikt worden. Daar de middeleeuwse baksteenproductie echter zeer regionale en zelfs lokale kenmerken vertoont die echter nog grotendeels onbestudeerd zijn is geen scherpere datering mogelijk.

Interpretatie :

De vondsten zijn te beschouwen als puinresten van een Laat-Middeleeuws stenen gebouw. Dit gebouw had alleszins enige allure, te oordelen naar de geprofileerde bakstenen vermeld onder a. 2. Een van die bakstenen is nog gaaf en behoorde waarschijnlijk tot de middelstijl van een venster dat dan vrij groot moet geweest zijn. De leisteen is zonder veel twijfel in verband te brengen met de dakbedekking. Strikt archeologisch staat het wel niet vast dat deze resten van de oude kerk afkomstig zijn, maar de kans dat dit wel het geval is, is bijzonder groot.

Nog altijd blijft de vraag open waar deze kerk juist gelegen was, en of er nog sporen van te vinden zijn. Vooraleer daar een zinnig antwoord kan op gegeven worden moet er eerste en kritisch onderzoek gebeuren van de historische bronnen. In afwachting kan nagegaan worden of er aanduidingen te vinden zijn aan het oppervlak of in de teeltlaag van de onbebouwde percelen in de buurt. Deze sporen kunnen voorkomen onder de vorm van puinresten, houtskoolvlekken, hoogteverschillen, kleurvariaties e.d.m. . Ook is het aan te raden uit te kijken naar toevallige sporen en vondsten die te voorschijn komen bij allerhande bouwwerken. Al deze gegevens moeten dan wel behoorlijk geregistreerd worden d.m.v. tekeningen, foto's en beschrijvingen. Alleszins moet ernstig gewaarschuwd worden voor onsystematische putjesdelverij : niet alleen is dit een hoogst ondoelmatige onderzoeksmethode, maar bovendien gaan daarbij meer gegevens verloren dan dat er ingewonnen worden.

E. COOLS

Vereniging voor Oudheidkundig
Bodemonderzoek in West-Vlaanderen

ROUWBEKLAG:

We vernamen het overlijden van ons lid Mej. Laura DEFEVER op 78-jarigen ouderdom. Jarenlang hebben we haar op onze voordracht-avonden weten komen. We herinneren haar als iemand die steeds bij was enkele woordjes met andere leden te kunnen wisselen. Ze was in feite een eenzame en in eenzaamheid is ze ook gestorven. We leven in een wrede wereld met velen die geen tijd meer hebben om te luisteren. Dat zijn de laatste gedachten die "Lauratje", zoals men haar noemde, bij ons oproept. Dat zij ruste in vrede !

A. VAN ISEGHEM
voorzitter

VERONTSCHULDIGING

In ons nummer van januari lieten we een fotopagina verschijnen met 3 foto's van de oorlogspuinen van Oostende in mei 1940. Tot onze spijt vergaten wij te melden dat deze foto's in 1940 genomen waren door de Heer DEMEESTER (van "Radio Demeester") Aan de familie Demeester onze oprechte excuses hiervoor.

O.V.

MARITIEME AFDELING VAN ONS MUSEUM

Wij verontschuldigen ons voor het ontbreken van diverse stukken uit onze maritieme verzameling. Zij worden echter gebruikt als sfeerscheppende omlijsting van de tentoonstelling : BELGISCH MARINESCHILDERKUNST 1780-1914 die doorgaat in de zalen van het Museum voor Schone Kunsten op de tweede verdieping van het Feest- en Kultuurpaleis. Deze tentoonstelling loopt tot 11 juni 1984 en is een bezoek overwaard. Tot genoemde datum moeten wij deze stukken in ons museum ontberen, maar mocht u ze willen zien loop dan even naar de tweede verdieping.

J.B.D.

HET HEEMKUNDIG MUSEUM

Is open iedere zaterdag van 10 tot 12 uur en van 15 tot 17 uur en in het Paasverlof van 14 tot 30 april (de zondagen en de dinsdagen niet).

G.V.